

Associació de Varietats Locals i
Red Estatal de Semillas "Resembrando e Intercanviando"
c/ d'en Veiet, 17
07260 Porreres - Mallorca.

COMUNICAT DE PREMSA

La tomàtiga de ramellet queda registrada com a varietat de conservació per evitar la seva apropiació

Mallorca, 20 d'agost de 2012.

Després de les gestions realitzades des de fa més de dos anys per l'Associació de Varietats Locals la varietat tradicional de tomàtiga de ramellet ha quedat registrada al registre de varietats comercials amb la menció de "varietat de conservació".

La tomàtiga de ramellet és una varietat tradicional, fruit del treball de moltes generacions, que té com a característica principal la seva capacitat de conservació en fresc durant més de nou mesos penjades a les bigues de les cases, damunt canyissos i dins caixons. Forma part de la identitat del poble de Mallorca perquè és l'única varietat de tomàtiga que permet el consum durant l'hivern, i s'utilitza principalment per fer un dels plats més típics de l'illa, el pa amb oli. La tomàtiga de ramellet es conrea des de sempre en sistemes hortícoles a l'aire lliure, en associació amb altres varietats tradicionals. Les llavors han arribat fins a la població de mà en mà, de agricultora, a filla de agricultora. Les dones han estat dipositàries d'aquesta saviesa que renoven i transmeten amb els seus coneixements. El seu paper en la cohesió de les estructures socials i el manteniment de la cultura local és irremplaçable (Nota 1).

La tomàtiga de ramellet és el nucli d'un sistema de producció agroecològica exemplar per la seva sostenibilitat econòmica i per la seva integració amb el medi rural mallorquí. Una bona base sobre la qual construir elements de sobirania alimentària.

Fa dos anys arribà a la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears la proposta

de promocionar la tomàtiga de ramellet mitjançant un distintiu de qualitat d'Indicació Geogràfica Protegida (IGP). La proposta era enverinada, ja que provenia d'una important empresa d'hortalisses i fruites que produeix una tomàtiga de penjar d'aparença externa similar a la tomàtiga de ramellet però en realitat és un híbrid desenvolupat per les empreses Hortseed Mediterrani i Fitó, i que no té ni la capacitat de conservació, ni l'olor i el gust de la varietat tradicional. Aquesta tomàtiga, tot i la diferència de qualitat, es pot trobar al mercat de proveïments i en els supermercats Mercadona, Erosky, Carrefour i Alcampo enregistrada i marcada amb el nom de "ramillete".

La veu d'alarma va saltar en unes jornades convocades per la Conselleria per debatre la creació de la IGP de la tomàtiga de ramellet i en què es va anunciar la intenció d'incloure tant la tomàtiga local com les imitacions industrials. La sorpresa inicial va donar lloc a un fort debat entre les dues empreses que produeixen tomàquet híbrid en hivernacles i els agricultors i agricultores que treballen la varietat tradicional.

Des de l'Associació de Varietats Locals es va defensar que la tomàtiga híbrida no sortís al mercat com tomàtiga de ramellet i es va decidir registrar la varietat tradicional com a varietat de conservació per tal d'evitar l'apropiació del nom tradicional per part d'una tomàtiga híbrida. L'opció de registrar varietats tradicionals al registre de conservació és una opció que permet la normativa europea i estatal tot i haver limitacions i complexitats en el procés de registre ja que les exigències no s'adeqüen a la realitat dels cultivars (Nota 2).

Finalment, després de dos anys de gestió, el passat 28 de maig de 2012 es publicà al BOE el registre de la tomàtiga de ramellet (Nota 3).

Aquest exemple demostra que a Mallorca, com en tants altres llocs del món, no està amenaçada només la supervivència d'una varietat tradicional, sinó el dret a la identitat, la cultura i la sobirania alimentària. Cal fer un gran esforç per defensar els elements que ja tenim per construir la sobirania alimentària i evitar que les indústries agroalimentàries o bé els destrueixen, o bé s'apropriïn d'ells introduint, com en el cas descrit, les seves varietats industrials.

Notes:

- Nota 1. Socies, A.M. i Soriano, J.J. (2011). Preservar la biodiversidad, cuidar nuestros tomates. En

la Revista "Sobirania alimentaria, biodiversidad i culturas" n ° 2. Madrid.

- Nota 2. Red de Semillas (2011). Red de Semillas denuncia el incremento de trabas para el uso de la biodiversidad cultivada en el Real Decreto de registro de variedades comerciales. Comunicado de prensa. Madrid.
- Nota 3. BOE (2012). Ordre AAA/1104/2012, de 22 de maig, per la qual es disposa la inclusió de diverses varietats de diferents espècies en el Registre de Varietats Comercials. BOE núm. 127, de 2012.05.28. Madrid.

Més informació:

Pere Sureda Ginard. Membre de l'Associació de Varietats Locals.

Telèfon personal: 646652833.

Correu electrònic: <comandes@varietatslocals.org>; >varietats.autoctones@cmail.cat>

Lloc web: <www.varietatslocals.org>